

VESNIČKA

LISTOPAD 2015

SOS DĚTSKÉ
VESNIČKY

Láskyplný domov pro každé dítě

EDITORIAL

Vážení přátelé,

blíží se konec roku a spolu s ním i čas bilancování. Tento rok znamenal pro SOS dětské vesničky opět rozšiřování našich projektů,

a tedy větší počet dětí v ohrožení, kterým jsme byli schopni pomoci.

Ptáte se, jak je to možné? Je to zejména díky vám, dárcům, kteří přispíváte na podporu ohrožených, zanedbaných a týraných dětí čekajících na pomoc.

Bohužel dětí, které pomoc potřebují, v České republice neubývá. Bereme na sebe závazek stálé podpory a tento závazek bychom bez vás nemohli splnit.

V letošním roce jsme nově začali pomáhat v oblasti Prostějova, Zábřehu na Moravě a také v Praze, uskutečnili jsme také preventivní osvětovou kampaň „Tak snadno se to nepozná“ na pražských základních školách.

Rodiny, kterým jsme pomohli, o nás říkají dalším potřebným rodinám, které za námi pak přicházejí. A stejně tak se na nás obrazejí další úřady, abychom pomáhali i v jejich lokalitách.

Jsme hrdí na to, že je naše práce hodnocena dobře a že vidíme pozitivní výsledky. Vidíme děti, které mohly zůstat se svými rodinami, děti které se mohly vrátit domů, děti, kterým se daří u pěstounů, děti, které se zlepšují ve škole, děti, které si mohou užívat radostné dětství.

Abychom zabezpečili chod všech programů, kontinuální podpora dárců je pro nás stěžejní. Proto děkuji všem našim dárcům a zároveň apeluji na nás všechny, abychom si uvědomili potřebu pravidelného dárcovství, které může zabezpečit nepřetržitou, stabilní a kvalitní péči ohroženým rodinám a hlavně dětem.

Čeká nás všechny ještě hodně práce. Nechceme spasit svět, ale každé dítě, kterému společně pomůžeme, znamená lepší budoucnost pro náš všechny.

Děkuji vám!

Jindra Šalátová
programová ředitelka SOS dětských vesniček

ZA KAŽDÝ UJETÝ KILOMETR DESET KORUN

V horkých srpnových dnech se uskutečnil již druhý ročník zaměstnanecké akce na podporu ohrožených dětí pořádané hotely sítě Marriott. Každý na kole ujetý kilometr se proměnil na 10 korun věnovaných na podporu dětí v programech SOS dětských vesniček. Celá akce vynesla 58 710 korun. Srdečně děkujeme všem zaměstnancům, kteří se do akce zapojili.

DĚTSKÉ OBRAZKY POMÁHAJÍ DĚTEM

Na výroční konferenci vedení společnosti Kaufland se letos poprvé uskutečnil také charitativní prodej výkresů malovaných dětmi ze všech SOS dětských vesniček a SOS Sluníček. Děti si daly na svých výtvořech skutečně záležet a jejich díla šla doslova na dračku. Prodej obrázků nakonec vynesl 46 665 korun. Velice děkujeme všem, kteří si některý z výkresů zakoupili.

ČAJOVÉ HRNÍČKY PRO DOBROU VĚC

Čajové hrníčky s obrázky namalovanými dětmi z SOS dětských vesniček v Brně, Chvalčově a Karlových Varech si můžete zakoupit v prodejnách Oxalis či na www.oxalis.cz/cs/pomahame-detem. Část z jejich prodejní ceny jde přímo na pomoc ohroženým dětem. Při pití čaje si tak můžete vychutnat rovněž dobrý pocit z pomoci těm, kteří to potřebují. Děkuje společnost Oxalis za podporu.

Ilustrační foto © Marko Mägi / SOS

KLÁRKA A JEJÍ NOVÁ MAMINKA

KLÁRCE* BYLO NĚCO PŘES DVA ROKY, KDYŽ SE STALA JEDNÍM Z PRVNÍCH KLIENTŮ NOVĚ OTEVŘENÉHO SOS SLUNÍČKA V PRAZE, KTERÉ POSKYTUJE OKAMŽITOU POMOC DĚTEM V AKUTNÍM OHROŽENÍ. PŘESTOŽE BYL KONEC LEDNA, MĚLA NA SOBĚ JEN OBYČEJNÉ KALHOTY, MIKINU A BOTSÁSKY. ZA DVA ROKY SVÉHO ŽIVOTA TOHO KLÁRKA PROŽILA HOVNĚ.

Její maminka byla závislá na drogách. Klárku měla ráda, ale starat se o ni byla schopna jen někdy. Tahala ji z bytu do bytu, kde bylo vždy plno cizích lidí. Někdy ji zapomněla či ztratila z dohledu, a tak si Klárka často sama hrála venku nebo se potulovala po blízkém tržišti. Často se o ni starala matčina kamarádka, když maminka zapomněla, že má dceru. Nechávala ji u sebe, dávala jí najíst, koupala ji. Ale maminku jí nahradit nemohla.

Situace byla stále horší, a tak úřady musely zasáhnout a Klárku umístit dočasně do krizového zařízení SOS Sluníčko.

Klárka našla v SOS Sluníčku klid a bezpečí, staraly se o ni střídavě dvě tety a byla tu ve společnosti dalších dětí. Moc ráda se objímala a chovala. Hledala pozornost, které se jí dříve nedostávalo. Na maminku ale stále myslela a těšila se

z toho, když za ní přišla. Bohužel maminka za ní chodila jen nepravidelně a postupně čím dál tím méně, což Klárka těžce nesla a přepadal ji vztek.

Během prvních měsíců Klárčina pobyt v SOS Sluníčku jsme se snažili najít někoho blízkého, kdo by byl schopen a ochoten se Klárky ujmout, ale marně. Někteří o ni měli zájem, ale nemohli, jako např. maminičina kamarádka, jiní se ke Klárce nehlásili.

Nakonec se pro Klárku začali hledat pěstouni a tehdy se na ni konečně usmálo štěstí. Po měsíci byla vytipována vhodná pěstounka, která si Klárku hned zamilovala. Soud prodloužil Klárce pobyt v SOS Sluníčku, kde už mezitím strávila maximální možnou dobu šesti měsíců, aby nemusela měnit známé prostředí a mohla si začít utvářet vztah k pěstounce Janě*. Ta za ní začala pravidelně chodit a seznamovat se s ní, nejdříve pod dohledem tety v SOS Sluníčku a pak o samotě. Po čase ji začala brát na procházky, pak na krátké návštěvy domů a nakonec i na víkendy a delší návštěvy, z nichž se Klárka téměř nechtěla vracet zpět.

Klárka si za osm měsíců na SOS Sluníčko zvykla jako na svůj domov, měla tu dvě tety, které o ní se vši láskou pečovaly

a dávaly jí vrchovatě všeho, co jí do té doby chybělo. Ale od začátku to byl jen domov dočasný, aby Klárka zapoměla na to zlé a podařilo se pro ni otevřít prostor tomu dobrému. A to konečně našla a SOS Sluníčko tak splnilo svůj účel.

Dnes už je Klárka u své nové náhradní maminky nastálo. Předběžným opatřením byla svěřena do její péče a je jí jedno, že o ni právě definitivně rozhoduje soud, aby u paní Jany mohla zůstat natrvalo. Sama za sebe se už rozhodla – Janě, k níž se konečně může přitulit pod peřinou a cítit se u ní jistě a bezpečně, začala říkat „mami“.

**Jména byla změněna*

SOS SLUNÍČKO

je zařízení s nepřetržitým provozem pro děti v krizové situaci, které vyžadují okamžitou pomoc. V SOS Sluníčku pomáháme rodinám, které se vzhledem k tíživé životní situaci nemohou na přechodnou dobu o dítě postarat, a také dětem zanedbávaným, zneužívaným nebo týraným. V současnosti provozujeme tři SOS Sluníčka v Karlových Varech a Praze. Za prvních devět měsíců tohoto roku jimi prošlo již přes 90 dětí.

Ilustrační foto © Katerina Ilievska / SOS

TÁTA A SYN ZAČÍNÁJÍ NOVÝ ŽIVOT

V PROGRAMU SOS KOMPAS, VE KTERÉM POMÁHÁME RODINÁM OHROŽENÝM ODEBRÁNÍM DÍTĚTE, SE SETKÁVÁME S NEJRŮZNĚJŠÍMI ŽIVOTNÍMI SITUACEMI. NĚKTERÉ KONČÍ ŠTASTNĚ, JINÉ ŠPATNĚ – JAK TO BÝVÁ V BĚŽNÉM ŽIVOTĚ. KAŽDÝ PŘÍBĚH JE JEDINEČNÝ, ALE NĚKTERÉ Z NICH SEBOU NESOU TAK SILNÝ ZÁVAN NADĚJE NA LEPŠÍ BUDOUCNOST, ŽE VYBOČUJÍ Z ŘADY. O JEDNOM Z NICH PÍŠE TERÉNNÍ SOCIÁLNÍ PRACOVNICE SOS KOMPASU REGINA ŠVERDÍKOVÁ.

BOJ O SYNA

Manželství pana Antonína* neskončilo dobře. Po rozvodu bydlel na ubytovnách a pracoval v těžkém průmyslu. Pak dostal mozkovou příhodu, která si vyžádala dlouhou rehabilitaci. Antonín se dal dohromady, ale dřívější práci už vykonávat nemůže. Nyní pracuje na půl úvazku a pobírá částečný invalidní důchod.

Antonín má z předchozího manželství jednu dospělou dceru a z dalšího kratšího vztahu malého Pavlíka*, kterému budou

brzy čtyři roky. Když se Pavlík narodil, Antonín se k němu okamžitě hlásil, ale protože jeho dřívější partnerka Alena* byla znovu provdaná, musel se o otcovství soudit. Se synem se od té doby pravidelně stýkal a vznikl mezi nimi velmi silný a pěkný vztah.

Pavlíkova matka porodila ještě další děti a postupně se propadala do závislosti na alkoholu. Nakonec kvůli alkoholu péči o své děti přestala zcela zvládat a příslušný orgán sociálně-právní ochrany jí je musel odebrat.

PŘÍPRAVA NOVÉ DOMÁCNOSTI

Pan Antonín už dříve poukazoval na nedostatky v péči matky, ale protože bydlel na ubytovně, neměl podmínky k tomu, aby péči o svého syna převzal. Nakonec se ale rozhodl bojovat a udělat vše pro to, aby se o Pavlíka mohl postarat a vychovat jej. V programu SOS Kompas jsme mu pomohli sepsat návrh k soudu na předběžné opatření a svěřeni syna do péče. Soud mu vyhověl a chlapeček tak mohl být

u milovaného táty namísto toho, aby byl v dětském domově.

Antonín neměl pro syna na začátku téměř nic, kromě pár věcí, které měl už dříve pro společné víkendy. Vše potřebné si ale velmi rychle obstaral a dokonce vyplatil ze zastavárny synovo kolo, které tam matka zastavila. Během letních prázdnin mu v péči pomáhala i Pavlíkova babička, aby otec mohl pro společný život se synem zařídit vše potřebné a nepřišel přitom o zaměstnání.

V rámci programu SOS Kompas jsme Antonínovi pomáhali také s hledáním vhodného bytu. Antonín byl velmi aktivní a navíc měl uspořené nějaké peníze, které nyní mohl použít na zaplacení kauce. I díky tomu se vhodný byt podařilo záhy najít.

Otec musel synovi rychle zajistit školku, aby mohl dále chodit do práce. Ve městě, kde žije, jsou školky chronicky přeplněné a najít v nich volné místo je těžké i v době

řádných přihlášek, natož o prázdninách. Antonín ale školky osobně obcházel tak dlouho, až nakonec uspěl.

O víkendech pak jezdil za synem k babičce na venkov. Malému Pavlíkovi se na prázdninách u babičky moc líbilo, ale víkendy s tatínkem si užíval nejvíce.

V BYTĚ U DVOU CHLAPŮ

Od nového školního roku už žije Pavlík v novém bytě se svým otcem, má zpátky svoje kolo a chodí do školky. Rychle si tam zvykl a každý den se tam těší. Má zde

podle svých slov kamarády i kamarádky a paní učitelka je moc hodná...

V bytě u dvou chlapů je vzorně uklizeno, všechno v něm má svoje místo, i Pavlíkovy hračky. Jejich život má pevný řád. Ráno vstávají o půl šesté, aby byl Pavlík po půl sedmé ve školce a otec to na sedmou stihl do práce.

Pavlík se také stýká se svými dalšími sourozenci z matčina posledního manželství, kteří jsou umístěni v kojeneckém ústavu a v dětském domově. Pan Antonín přese

všechno, co se mezi nimi stalo, nechce bránit ani kontaktu Pavlíka s matkou, která nastoupila dobrovolně protialkoholní léčbu. Jakkmile paní Alena dostane první propustku z léčebny, bude se moci s Pavlíkem setkat, i když první setkání asi nebude jednoduché.

Jednoho dne snad Pavlík dostane svou maminku nazpět. Ale jedna věc je jistá už nyní – svého milovaného tatínka už konečně i s novým domovem získal.

** Jména byla změněna*

Malý Pavlík si hraje v pokoji.
Foto © Archiv SOS

SOS KOMPAS

Cílem pomoci terénních sociálních pracovníků je stabilizace rodiny, která se nachází ve složité sociální či materiální situaci, aby se předešlo odebrání dítěte. S ohroženou rodinou pracujeme v jejím přirozeném prostředí, nejlépe u ní doma či kdekoli jinde, kde se rodina cítí bezpečně.

SOS Kompas jsme letos nově rozšířili do Prostějova, Zábřehu na Moravě a také do Prahy.

Za prvních 9 měsíců jsme pomáhali více než 120 rodinám a v nich téměř 400 dětem – což je o 75 % více než za celý loňský rok.

BEZ PRÁCE NEJSOU KOLÁČE: PRVNÍ PRACOVNÍ ZKUŠENOSTI MLADÝCH Z SOS KORMIDLA

LÉTO JE NEJEN ČASEM PRÁZDNIN, DOVOLENÝCH A ODPOČINKU, ALE TAKÉ LETNÍCH BRIGÁD. PRVNÍ ZKUŠENOSTI S TÍM, JAKÉ TO JE VSTÁVAT KAŽDÝ RÁNO DO PRÁCE A PŘINĚST SI DOMŮ PRVNÍ VÝPLATU, ZÍSKALI I JAROSLAV, MARIE A ANNA Z BRNĚNSKÉHO SOS KORMIDLA.

Jaroslav si během prázdnin vyzkoušel práci pokladního v supermarketu v Bystřici pod Hostýnem. Maruška a Anička se zase na čas staly kuchařkou a pokojskou v hotelu Marriott v Praze.

Tak jako se Jaroslavovi zaryly do paměti kódy jednotlivých výrobků, které na pokladně účtoval, bude si pamatovat i prvotní obavy, které měl z počítání peněz, stejně jako to, jak je důležité zachovat klid při setkání s nepřijemnými zákazníky a jak je nejen v těchto situacích důležitý veselý a přátelský pracovní kolektiv i nadřízení.

To Maruška se zase na vlastní kůži přesvědčila, jak důležitá je znalost cizích jazyků. Během přípravy snídaně musela často reagovat na dotazy zahraničních hostů, a to byla i hlavní motivace pro to, aby hned v září požádala o doučování

z angličtiny, tak aby ji příště již žádný z hladových hostů nemohl svým zvědavým dotazem zaskočit.

Brněnské SOS Kormidlo nabízí dospívajícím mladým lidem nejen ubytování, ale i průvodcovství či speciálně pedagogické, psychologické a psychoterapeutické služby. Poskytované služby jsou zaměřené na osobnostní rozvoj a jejich cílem je usnadnit mladým lidem vstup do dospělého samostatného života. Pomoc se získáním prvních pracovních zkušeností je jedním z nejdůležitějších kroků na této cestě.

PAVEL ŠPORCL: „VESNIČKY JSOU JEDINEČNÉ“

HOUSLOVÝ VIRTUOS PAVEL ŠPORCL PATŘÍ MEZI NEJPOPULÁRNĚJŠÍ ČESKÉ UMĚLCE PŮSOBÍCÍ V OBLASTI VÁŽNÉ HUDBY. OD LOŇSKÉHO ROKU JE TAKÉ PATRONEM SOS DĚTSKÝCH VESNIČEK. V SOUČASNÉ DOBĚ SE CHYSTÁ NA VÝJIMEČNÉ TURNÉ S BACHOVÝM HOUSLOVÝM DÍLEM, KTERÉ SPOJIL SE SBÍRKOU PRO SOS DĚTSKÉ VESNIČKY.

V loňském roce jste se stal patronem SOS dětských vesniček. Proč?

To, že jsem byl vybrán jako nový patron SOS dětských vesniček, mne velmi potěšilo. Myslím, že se o mně všeobecně ví, že pomáhám často, a беру to jako součást svého života. Moje pomoc byla ale svým způsobem rozmělněná na všechny strany, a proto jsem přivítal možnost zakotvit a soustředit se na jednu věc. Budu samozřejmě pomáhat i jinde, ale Vesničky jsou pro mě priorita.

Kdy jste se poprvé dozvěděl o SOS dětských vesničkách a co Vám tehdy nejvíce utkvělo v paměti?

O Vesničkách vím dlouho a vím, že dělají dobrou práci. Ne každý měl tak krásné dětství jako já a díky Vesničkám je těm mnohdy nešťastným dětem lépe. To je velice záslužná práce a jsem rád, že mohu být její součástí.

Jak se Vás dotýká problém týraných, zneužívaných či zanedbávaných dětí? Znáte podobný případ ze svého okolí?

O mnohém jsem slyšel, četl a i bezprostředně zažil. Je to velice kruté a zbabělé,

vybijet si zlost právě na dětech. Ony jsou na začátku tak nevinné a my jim můžeme svým chováním zapříčinit doživotní trauma. Myslím na to každý den, když vychovávám své děti. A věřte, že to dělám s obrovskou láskou.

Během letošního podzimu jste se rozhodl získat pro SOS dětské vesničky 100 tisíc korun oslovením svých přátel i příznivců. Proč?

Peněz na neziskový sektor a jeho organizace je málo. A tak je potřeba lákat nové dárce a v rámci možností využít každé příležitosti k získání nějakých dalších prostředků. I proto společně s Vesničkami pořádáme sbírku navazující na můj prosincový bachovský maraton, kdy mohou lidé po malých částkách přispívat a pomoci nám tak získat cílovou částku 100 tisíc korun, nebo i více, na pomoc ohroženým dětem.

Myslíte si, že by i obyčejní lidé měli přispívat na takovou pomoc, nebo by se měli spoléhat jen na to, že vše zaplatí stát?

Stát se nemůže starat o vše. Naše sbírka bude spoléhat především na malé příspěvky a tím pádem může přispět opravdu každý.

SOS dětské vesničky rozvinuly komplexní pomoc ohroženým dětem. Který z jejich programů je pro Vás nejdůležitější?

Je těžké vybrat jeden program, který bych měl vyzdvihnout. Samozřejmě se nabízí v krizových situacích především SOS Slučičko, protože když je nejhůř, má dítě na

pár dní alespoň kam jít. Ale i preventivní programy jsou velmi důležité.

A ještě k Vám osobně – jaké jsou Vaše nejbližší umělecké plány?

Jsem momentálně na turné „Bacha na Šporcla – Generali tour 2015“, které navazuje na moje čerstvě vydané album „Sonáty a partyty pro sólové housle J. S. Bacha“. Toto vedlejší trvajících 155 minut je nejdůležitější skladbou houslové tvorby a naposledy ji z českých houslistů vydal Josef Suk před 45 lety. Na třinácti koncertech toto dílo postupně celé zahrāju, stejně tak jako kompletní Bachovu tvorbu pro housle.

V Praze a Brně se na začátku prosince uskuteční tzv. Bachův maraton, kdy ve třech po sobě jdoucích dnech zahrāju kompletní Bachovo houslové dílo, tedy 7 hodin hudby. U nás i ve světě nevídaná věc, na kterou všechny srdečně zvou. Mezitím si odskočím do Jižní Koreje, na Slovensko a budu se připravovat na svůj únorový debut ve slavné newyorské Carnegie Hall.

OSOBNÍ VÝZVA PAVLA ŠPORCLA

Při příležitosti Bachova maratonu přijal Pavel Šporcl osobní výzvu a rozhodl se získat pro SOS dětské vesničky a jejich pomoc ohroženým dětem 100 000 Kč. Úsilí Pavla Šporcla můžete podpořit na:

www.darujme.cz/pavelsporclsos.

Sociální pedagogové Anna a Radim na výletě s dětmi z SOS Kajuty.
Foto © Archiv SOS

NA POMOC DĚTEM: SOCIÁLNÍ PEDAGOG

JEDNOU Z FOREM POMO- CI, KTEROU SOS DĚTSKÉ VESNÍČKY POSKYTUJÍ DĚTEM POCHÁZEJÍCÍM ZE SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODNĚNÉHO PROSTŘEDÍ, JE I MOŽNOST SMYSLUPLNĚ TRÁVIT VOLNÝ ČAS, DOHÁNĚT ZAMEŠKANÉ ŠKOLNÍ UČIVO ČI ROZVÍJET SVÉ ZÁJMY A ZÁLIBY. TO VŠE NABÍZÍ NÍZKOPRAHOVÉ ZAŘÍZENÍ SOS KAJUTA, KDE SE DĚTEM NAPLNO VĚNUJÍ SOCIÁLNÍ PEDAGOGOVÉ.

SOS Kajuta nabízí útočiště převážně dětem ze sociálně slabších rodin, pro které je složitější najít smysluplné využití volného času. Důvodem může být jak to, že rodina nemá dostatek finančních prostředků na zaplacení kroužků či jiných volnočasových aktivit, tak skutečnost, že rodiče své děti zanedbávají.

„Místo toulání po ulici nabízíme dětem místo, kam mohou kdykoliv přijít a něčemu zábavnému a užitečnému se tam věnovat. Je to taková střecha nad hlavou, odkud vás nikdo nevyhodí, když se chováte podle pravidel a respektujete ostatní,“ představuje své pracoviště Radim Kejík, vedoucí programu SOS Kajuta v Bystřici pod Hostýnem. Klub je obvykle pěkně rušným místem, každý den se v něm vystřídá až dvacet dětí. Za rok a půl svého působení se stal zázemím už pro více než 130 dětí.

Jednou z nejdůležitějších částí práce sociálních pedagogů je motivování dětí k dosahování lepších studijních výsledků a pomoc se zvládnáním školních povinností. Děti často pocházejí z prostředí, v němž jim rodiče nejsou schopni při plnění studijních povinností pomáhat.

„Každý den tu máme vyhrazený čas pro doučování. Děti píší úkoly nebo si opakují učivo, se kterým mají problémy,“ upřesňuje Radimova kolegyně Anna Adámková.

Často se stává, že jsou právě oni jediní dospělí, kteří malým návštěvníkům klubu věnují svou pozornost, a i díky tomu se dozvídají o nejrůznějších problémech, se kterými se musejí děti potýkat, ať už se týkají jejich situace doma, ve škole či vztahů s vrstevníky. Nedílnou součástí jejich práce je tak i snaha pomoci dětem tyto problémy vyřešit.

Jakmile dojde na komunikaci s rodiči dětí, je to často to nejtěžší, s čím se pracovníci SOS Kajuty ve své práci potýkají. „Rodiče dětí, které klub navštěvují, většinou nemají zájem o to, co jejich děti ve volném čase dělají, a tak řešit s nimi případné problémy je mnohdy složité,“ vysvětluje Anna.

Ještě oblíbenější než plnění školních povinností je mezi dětmi čas věnovaný

zábavě a hram. V klubovně jsou jim na omezenou dobu k dispozici počítače, hrají stolní hry nebo můžou zapojit svou fantazii při různých výtvarných aktivitách. „Doslova magnetem je pak možnost jít do tělocvičny či na hřiště a tam si zahrát florbal nebo fotbal,“ dodává s úsměvem Radim.

Největší událostí pro děti pak bezesporu bývají společné výlety, které se pořádají vždy o prázdninách. „O výlety je velký zájem, a tak na ně vybíráme děti za odměnu. Vždy jedou ti, kteří si to nejvíce zaslouží. S dětmi jsme navštívili třeba zámek v Tovačově, Mamutí stezku u Přerova, Starojičínský hrad a máme za sebou i výlet do Prahy,“ doplňuje Radim.

CO SI PŘEDSTAVIT POD POJMEM NÍZKOPRAHOVÝ KLUB?

Pro takto označené zařízení je typické, že přístup do něj není omezen financemi, zájmem ani časem příchodu či odchodu, návštěvníci mají svobodu volby. Jedinou podmínkou, kterou je třeba vždy splnit, je respektování společných pravidel chování. Nízkoprahové zařízení SOS Kajuta v Bystřici pod Hostýnem se otevřelo v květnu 2014 a od té doby je navštívilo už více než 130 dětí.

Foto © Katerina Ilievska / SOS

DĚTŠTÍ UPRCHLÍCI NA CESTĚ ZE SÝRIE DO BEZPEČÍ

KATERINA ILIEVSKA, KORESPONDENTKA SOS DĚTSKÝCH VESNIČEK, POPIŠUJE DĚNÍ V UPRCHLICKÉM CENTRU VINOJUG NA ŘECKO-MAKEDONSKÉ HRANICI, KUDY PROCHÁZÍ ČÁST UPRCHLÍKŮ CESTOU NA SEVER EVROPY.

Je spalující letní den. Skupina dětí si hraje s dřevěnými kostkami ve stínu modrého stanu v uprchlickém centru Vinojug na makedonské jižní hranici. Mezi nimi sedí asi dvacetiletá žena a na kolenou drží malého chlapce.

Jeho jméno je Farid*. Je mu teprve sedm měsíců. Má velké modré oči a světlé vlasy. Velmi se podobá své matce Rimě*.

Rima vstává a Farida tiskne v náruči. Nemluví anglicky. Mladý muž z vedlejšího stanu okamžitě vyskočí, aby překládal.

„Sýrie. Kobani. Manžel je v Německu. Jdou za ním.“ Rima je očividně vystresovaná. Nechce mluvit. Nechceme ji s kolegy obtěžovat, a tak jdeme dále. Rima oceňuje lehkým pokývnutím hlavy.

Během 4. září vydalo makedonské ministerstvo vnitřní 1 808 formulářů s žádostí o azyl. Od 19. června dosáhl počet uprchlíků registrovaných v Makedonii 58 969. O několik dní později zástupy uprchlíků směřujících do Makedonie ještě zhoustly, podle odhadu UNHCR jich bylo kolem 5 tisíc denně.

Uprchlické centrum Vinojug leží asi 500 metrů od hranice s Řeckem. Když uprchlíci opustí hraniční zónu, postaví se do fronty, aby se registrovali a dostali dokumenty nutné pro podání žádosti o azyl, což jim dává možnost zůstat v Makedonii legálně po dobu 72 hodin. Maximální kapacita centra je 2 tisíce uprchlíků denně. Makedonská policie se snaží pouštět dovnitř jen 50 lidí za čtvrt hodiny, aby uvnitř nebylo přeplněno. Ale terénní pracovníci říkají, že při počtech přicházejících uprchlíků kapacita zdaleka nestačí. „I při zvýšeném počtu policistů je nemožné obsloužit všechny příchozí. Když přijede vlak, lidé utíkají na nástupiště jako o závod, někteří z nich nečekají ani na své doklady.“

ČERSTVÁ JIZVA NA HRUDI

Vracíme se zpět pod modrý stan, kde Rima stále postává s Faridem v rukách. Chlapečkovy paže a nohy jsou vyzáblé a jen tak volně visí. Kůže působí nepřírozně jemně. Jeho ruce a nohy vypadají jako gumové. Rychle zavírá a otevírá oči. Nedokáže udržet hlavu nahoře a jen se opírá o matčino rameno.

Posunky se Rima ptám, jestli mohou Farida pohladit, a ona přikyvuje, že ano. Když ho začnu lechtat, uchopí můj prst. Jeho sevření je slabé, ale nenechá mě jít. Polechtám ho na chodidle druhou rukou. Začne se usmívat.

„Ach, tak ty se umíš smát, ty malý rošťáku,“ říkám mu makedonsky.

Rima nemá tušení, co jsem mu řekla, ale přesto mi tak nějak rozumí – a začne vyprávět. Mluví arabsky a vyhrnuje Faridovi košili. Pod ní vidím čerstvě zahojenou vertikální zarudlou jizvu na hrudi.

„Ještě v Sýrii byl na operaci srdce,“ překládá vedle stojící mladý muž. „Snaží se s ním co nejrychleji cestovat, aby se na něj mohli podívat němečtí doktoři.“

Rima stále vypráví a mladý muž pokračuje v překládání. „Odjeli jsme z Kobani už před dlouhou dobou. Nejdříve jsme cestovali na lodi a pak pěšky. Celou dobu nesu Farida v náručí. Během cesty ztratil hodně na váze.“

KAŽDÝ JE PRIORITYA

Rima má v plánu jet na severní hranici se Srbskem autobusem. Terénní pracovníci jí vysvětlují, že taxi z jihu na sever stojí zhruba 100 eur. Snažíme se jí přesvědčit, že pro Farida by bylo lepší, kdyby cestovali na sever taxíkem a o náklady se podělila se svými příbuznými.

Rima odmítá. Nejde ale o peníze. „Bojí se jet taxíkem,“ říká překladatel, „protože slyšela hodně příběhů o únosech a loupežích.“

„Budete v pořádku. Takhle už to není. Taxíkem dojedete na hranice se Srbskem za dvě hodiny, zatímco autobusem pojedete nejméně čtyři,“ snažíme se jí přesvědčit.

Rima váhá. Říká, že její dokumenty má stále policie. Jedna z místních dobrovolnic, která je právnička, zasahuje a říká, že se pokusí policejní registraci urychlit, i když nemůže nic garantovat. „Mají toho hrozně moc. Každý je prioritou,“ říká.

Foto © Katerina Ilievská / SOS

Opravdu, každý je tady prioritou.

„Když jsem dnes ráno vylezl ze stanu,“ vypráví jeden z terénních pracovníků, „našel jsem ve vysoké trávě dítě skoro zadušené svými vlastními zvratky. Kdo ví, jak tam ten chlapec byl dlouho. Byl dehydratovaný a sotva dýchal. Odnesl jsem ho zdravotníkům.“

Vybavila jsem si fotografii malého Aylana Kurdiho, tříletého chlapce, který se utopil, zatímco se snažil se svou matkou a sestrou dostat do bezpečí. Byl také z Kobani a také cestoval bez svého otce. Nezládl

to. Zvládne to tento chlapec v trávě? Nebo Farid?

Faridovo tiché zakňourání přerušuje ticho. Najednou se konverzace vrátí zpět k praktickým otázkám. Někdo jde pro doktora a začíná se organizovat přesun Farida, Rimy a jejich příbuzných k nejbližšímu transportu. Ve vzduchu je cítit naděje.

„Bude v pořádku. Brzy se dostane za svým tatínkem,“ říkáme Rimě a doufáme, že to tak bude. Farid se hlasitě zasměje.

**Jména matky a dítěte byla změněna.*

Foto © Katerina Ilievská / SOS

POMOC SOS DĚTSKÝCH VESNIČEK

SOS dětské vesničky pomáhají dětem na útěku v Německu, Rakousku, Itálii, Chorvatsku, Srbsku, Kosovu a v Makedonii. Dětem poskytují potraviny a speciální výživu, dětem i jejich rodičům psychosociální podporu a lékařské ošetření, přístřeší, oblečení a další materiální pomoc, zajišťují rovněž přechodnou pěstounskou péči pro dětské uprchlíky, kteří cestují sami či se na útěku svým rodinám ztratili.

SOS dětské vesničky pomáhají dětem také přímo v centru krizí, před nimiž utíkají. Prostřednictvím dětských center v syrském Damašku a Aleppu i v sousedním Libanonu pomáhají tisícům dětí, kterým poskytují přístřeší, psychologickou podporu, potraviny a speciální výživu, vzdělání, šatstvo a další kriticky důležitou pomoc.

45 LET PŘÍBĚHŮ DĚTÍ ROZHOVOR S BÝVALÝM ŘEDITELEM KARLOVARSKÉ VESNIČKY

PAEDDR. PETR NIEDERLE PŮSOBIL V LETECH 1972–1978 JAKO ŘEDITEL SOS DĚTSKÉ VESNIČKY V KARLOVÝCH VARECH-DOUBÍ, KTERÁ LETOS SLAVÍ 45 LET SVÉHO VZNIKU. V ROZHOVORU VZPOMÍNÁ NA JEJÍ ZAČÁTKY A PŘEMÍTÁ O JEJÍ DALŠÍ BUDOUCNOSTI.

Jaké byly vaše začátky v karlovarské SOS dětské vesničce?

Pracoval jsem původně jako vychovatel a později i jako učitel ve Zvláštní učňovské škole, kde se řemeslům učili chlapci s mentálním postižením. Tam jsem se seznámil s panem doktorem Matějčkem, který se spolu s doktorem Dunovským a dalšími odborníky zabýval náhradní rodinnou péčí o děti, které z nejrůznějších důvodů ztrácely vlastní rodinu. Měl jsem tak možnost přímo od jednoho z našich významných odborníků získávat poznatky o potřebě a tehdejších možnostech péče o tyto děti. Pak jsem se dozvěděl o konkurzu na vedoucího karlovarské SOS dětské vesničky a přihlásil jsem se. Do vesničky jsem se s rodinou přestěhoval v srpnu 1972. Tehdy platilo pravidlo, dodržované v SOS dětských vesničkách po celém světě, že vedoucí s rodinou bydlí přímo ve vesničce.

Karlovarskou vesničku jste vedl šest let a zažil jste zrušení Sdružení a převedení vesniček pod stát. Jak to proběhlo?

Sdružení jako mnoho dalších nestátních organizací vzniklo v období tzv. Pražského jara v roce 1968. V sedmdesátých letech pak byla většina těchto organizací až na malé výjimky zrušena. Snaha o jednotné působení státu v náhradní rodinné péči byla zakotvena i v zákoně o pěstounské péči, který byl přijat v roce 1973. V tomto zákoně byly tehdejší dvě SOS dětské vesničky přejmenovány na skupinová zvláštní zařízení pro výkon pěstounské péče. Naštěstí nedošlo k jejich úplnému zrušení. Tehdy bylo v obou vesničkách kolem stovky dětí a zrušení vesniček by znamenalo odebrání dětí dosavadním pěstounkám a hledání náhradního řešení.

Jak se tyto události tehdy podepsaly na chodu karlovarské vesničky?

Jsem přesvědčen, a to bylo pro mne v té době nejdůležitější, že nedošlo k žádné změně, pokud se týká citového vztahu matek pěstounek k jejich svěřeným dětem. Je samozřejmé, že došlo k pracovním změnám, a to jak u pěstounek, tak i u ostatních pracovníků vesničky. V prvním období po převodu byla vesnička samostatným zařízením s právní subjektivitou a provoz vesničky byl zajištěn dotací z prostředků okresního národního výboru. Nakonec ji ale ztratila a byla začleněna do Okresního ústavu sociálních služeb jako skupinové zvláštní zařízení pro výkon pěstounské péče.

Stýkáte se ještě dnes se svými tehdejšími kolegy či s pěstounkami?

Doubská vesnička vznikla už před 45 roky. Hodně z mých kolegů i pěstounek už zemřelo. Odešel pan profesor Matějček, pan profesor Dunovský, docent Klíma, pět prvních matek z doubské vesničky. Ale s těmi, kteří zůstali, se stále každý rok setkáváme. A vidím, že tak jako pro mne bylo šest let ve vesničce obrovskou životní zkušeností, ze které jsem v dalším období čerpal a stále ještě čerpám, tak i pro tyto ženy, které do ní přišly jako pěstounky, se vesnička stala naplněním jejich života. Vždyť se staly pro svěřené děti nejenom matkami, ale později i babičkami pro jejich děti, či dokonce prababičkami.

Stále jste členem Sdružení SOS dětských vesniček. Co soudíte o současném rozvoji organizace a jejich programů?

Jsem přesvědčen, že současné programy, které organizace prosazuje, odpovídají potřebám společnosti. Jde totiž především o pomoc dětem, které vyrůstají v problémových rodinách, v nichž často nejsou plněny základní role rodiny ve vztahu k dětem. V praxi tak jde o prevenci sociálního osíření, tj. situace, kdy děti jsou z takovýchto rodin odebrány právě proto, že jejich rodina z nejrůznějších důvodů neplní své základní funkce. Proto je nutné preventivně s těmito rodinami pracovat a ovlivňovat jejich chování tak, aby vytvářely dětem odpovídající prostředí. A to je prostor pro sociální pracovníky. Krátkodobou pomoc v tomto směru přinášejí i zařízení pro okamžitou pomoc, tj. naše SOS Služička.

A jakou budoucnost SOS dětským vesničkám předpovídáte?

Přestože jsem původním povoláním pedagog, nejsem přítelem jednotnosti. Měli jsme jednotné školství, jednotnou dětskou organizaci, jednotnou péči o opuštěné děti. Dnes máme na všech úrovních života společnosti možnost výběru, a tak by tomu mělo být i u náhradní rodinné péče. Každé dítě, které se ocitá z nejrůznějších důvodů mimo vlastní pokrevní rodinu, potřebuje jinou péči, jinou možnost právního zakotvení. SOS dětské vesničky jsou jednou z možností řešení nelehké situace těchto dětí. Není jistě pro všechny nejoptimálnější, ale pro někoho ano. Který osvojitel či pěstoun přijme do své péče a výchovy sedmi- až osmičlennou skupinu sourozenců? Který osvojitel či pěstoun je natolik sociálně silný, že přijme dítě s těžkým postižením? Tady jistě můžeme z našich více jak čtyřicetiletých zkušeností říci, že vesnička a především pěstounky takovouto úlohu naplňují. Věřím proto, že SOS dětské vesničky mají své místo v náhradní rodinné péči, vedle tolik potřebné působnosti v sociální práci s problémovými rodinami.

DARUJTE PRAVIDELNĚ, ABY SE ŠŤASTNÉ DĚTSTVÍ OHROŽENÝCH DĚTÍ NEZASTAVILO

MĚLI JSTE JAKO DĚTI DOMA HRACÍ SKŘÍŇKU? MOŽNÁ VÁM JI RODIČE POUŠTĚLI VŽDY PŘED SPANÍM, CINKAVÁ MELODIE BYLA VAŠÍ UKOLÉBAVKOU A Z POD KLÍŽÍCÍCH SE VÍČEK JSTE SLEDOVALI PŘEDSTAVENÍ NĚŽNÉ BALETKY NEBO VYSTOUPENÍ BACULATÉHO BUBENÍČKA. A DÍKY PRAVIDELNÉMU, KAŽDODENNÍMU NATAŽENÍ KLÍČKU BYLO MOŽNÉ SLEDOVAT JEJÍ PŘEDSTAVENÍ VEČER CO VEČER, ZNOVU A ZNOVU...

Touto paralelou si pomáháme v právě odstartované kampani, ve které se snažíme vysvětlit, proč je pro stabilní a dlouhodobou pomoc ohroženým dětem tak důležitá pravidelná měsíční podpora.

Díky měsíčním příspěvkům jsme schopni zajistit plynulou pomoc všude tam, kde ji děti v ohrožení potřebují, a pružně řešit aktuální problémové situace. Pravidelná podpora zároveň pomáhá snižovat náklady nutné pro pravidelnou komunikaci s občasnými dárci a nabízet pomocnou ruku stále většímu počtu ohrožených dětí.

Jana Válková, péče o individuální dárce

V současné době nás tímto způsobem podporuje již 2 500 dárců, kteří trvalým příkazem zasílají podle svých možností větší či menší částky. Jejich počet bychom rádi během jednoho roku zdvojnásobili. A velkou roli v tom můžete hrát právě vy.

Pokud ještě mezi naše pravidelné měsíční dárce nepatříte, připojte se prosím k nim. Můžete zasílat jakoukoli částku, kterou váš měsíční rozpočet unese, a pomůžete

tím každý den měnit přítomnost i budoucnost ohrožených dětí k lepšímu.

Pokud už naším pravidelným dárcem jste, řekněte o tom prosím svým blízkým a přátelům. Vysvětlete jim, proč nás podporujete, a požádejte je, aby se k vám také připojili. Komu jinému by měli věřit, než vám? Stačí jen pár slov, ale i ty dokážou v konečném důsledku hotové zázraky.

Děkujeme vám za vaši přízeň a podporu – moc si jí vážíme!

JAK SE STÁT PRAVIDELNÝM DÁRCEM

- Pokud jste již naším dárcem, stačí si založit trvalý měsíční příkaz na náš účet s vaším osobním variabilním symbolem.
- Pokud variabilní symbol dosud nemáte, můžete se mezi pravidelné dárce přihlásit na: www.sos-vesnicky.cz/podporte/klub-patronu.

SOS DĚTSKÉ
VESNÍČKY

PŘIJĎTE S NÁMI ROZSVÍTIT VÁNOČNÍ STROM NA PRAŽSKÉM HRADĚ

Zveme Vás na slavnostní rozsvícení vánočního stromu na Pražském hradě a zahájení vánoční sbírky SOS dětských vesniček.

Slavnost se koná v **neděli 29. listopadu 2015 od 16 hodin** na nám. U sv. Jiří za chrámem sv. Víta na Pražském hradě.

Záštitu nad akcí převzala manželka prezidenta republiky paní Ivana Zemanová.

Těšíme se na setkání s Vámi!

DARUJTE PRAVIDELNĚ,
ABY SE JEJÍ ŠŤASTNÉ DĚTSTVÍ
NEZASTA

Děti rodičů na drogách, děti z rodiny bez domova, děti rodičů ve vězení, týrané děti... Dokážeme jim nastartovat šťastné dětství. Ale aby běželo bez zadrnutí dál, potřebují vaši pravidelnou pomoc.

Pomáhejte smysluplně a zřídte si trvalý měsíční příkaz.

www.sos-vesnicky.cz

Láskyplný domov pro každé dítě

Generální partner

Hlavní partneři

